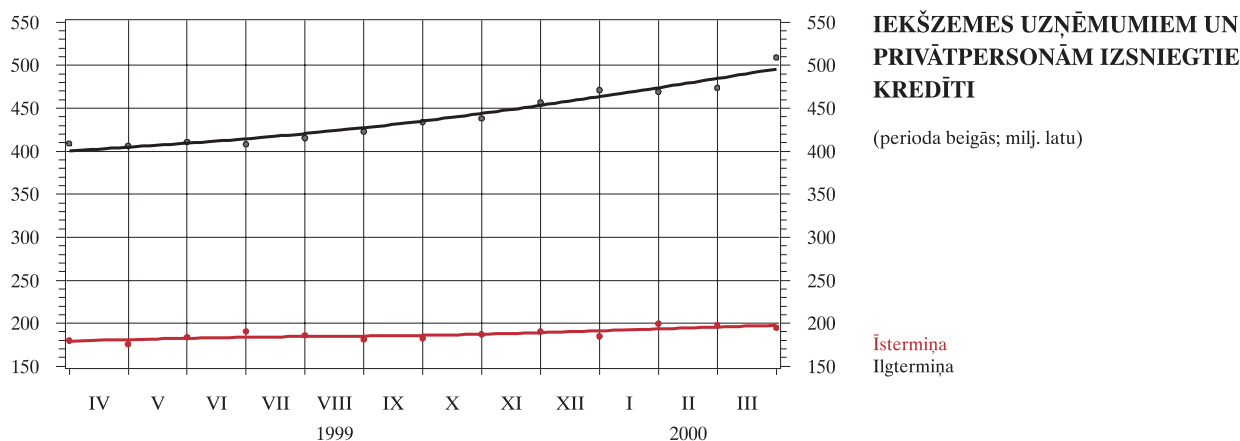
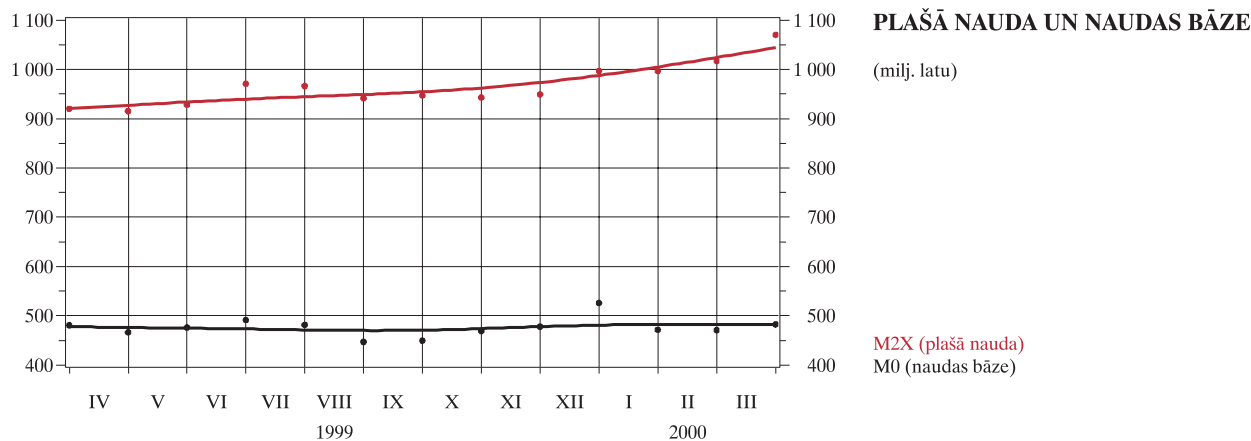

MONETĀRAIS BIĒLETENS

3•2000

Martā strauji attīstījās banku sektors un uzlabojās tautsaimniecības reālā sektora darbības rādītāji. Visas Latvijas bankas noteiktajā laikā (līdz 31. martam) iesniedza Latvijas Bankai auditētos 1999. gada finanšu pārskatus un nodrošināja nepieciešamo pamatkapitāla apjomu. Banku sektors 1. ceturksnī guva peļņu 10.4 milj. latu apjomā. Banku sektora darbības rādītāju būtisko izaugsmi noteica saimniecisko procesu aktivizēšanās iekšzemē (t.sk. privātā pieprasījuma pieaugums un transporta, glabāšanas un sakaru nozares izaugsme) un piesaistīto nerezidentu līdzekļu apjoma pieaugums. Kredītiestāžu aktīvi palielinājās par 8.7% (t.sk. ārzemju aktīvi – par 10.6%). Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums palielinājās par 4.8%, bet plašā nauda – par 5.2%. 22. martā notika pirmā valsts iekšējā aizņēmuma 5 gadu obligāciju izsole, un vidējā peļņas likme (9.13%) bija mazāka nekā janvārī notikušajā 3 gadu obligāciju izsolē (9.34%). Tas liecina, ka ieguldītāji pozitīvi vērtē Latvijas tautsaimniecības attīstības perspektīvas. Valsts konsolidētajā kopbudžetā martā bija gan finansiālais, gan fiskālais pārpalikums, jo pieauga nodokļu ieņēmumi. Augsta (2.63 lati) bija a/s "Latvijas Gāze" akciju cena valsts akciju paketes publiskajā piedāvājumā. Bezdarba līmenis samazinājās līdz 9.0%, bet gada inflācija – līdz 3.2%.

Plašā nauda M2X martā palielinājās par 53.0 milj. latu (līdz 1 070.7 milj. latu). Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikums palielinājās par 50.9 milj. latu, bet skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs) gandrīz nemainījās. Turpināja augt piesaistīto resursu termiņš. Pieprasījuma noguldījumu atlikums pieauga par 6.3%, bet termiņnoguldījumu – par 10.6%. Latos piesaistīto noguldījumu atlikums pieauga straujāk nekā ārvalstu valūtā piesaistīto noguldījumu atlikums.

Lai gan iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums pieauga, kopējais banku sistēmas iekšzemes kredītu atlikums nedaudz samazinājās, jo, uzlabojoties fiskālajai situācijai, būtiski (par 38.7 milj. latu)

samazinājās banku sistēmas neto kredīts valdībai. Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām vairāk tika izsniegti kredīti ārvalstu valūtā (atlikuma pieaugums – 6.4%), tomēr nedaudz palielinājās arī latos izsniegto kredītu atlikums. Ilgtermiņa kredītu atlikuma īpatsvars sasniedza 72.3%.

Naudas tirgus procentu likmes būtiski nemainījās. Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme joprojām bija 3.0%. Iekšzemes starpbanku tirgū izsniegto kredītu apjoms martā salīdzinājumā ar februāri pieauga par 20.6%, bet ārvalstu bankām izsniegto aizdevumu apjoms (3.7 mljrd. latu) sasniedza rekordlielumu. Latvijas Bankas padome pieņēma vairākus lēmumus, kuru mērķis bija veicināt procentu likmju līmeņa pazemināšanos, kā arī ilgāka termiņa resursu piesaisti un ilgtermiņa finanšu instrumentu tirgus attīstību. No 17. marta (pirmo reizi kopš 1997. gada 25. aprīļa) tika samazināta Latvijas Bankas refinansēšanas likme (par 0.5 procentu punktiem; līdz 3.5%). Vienlaikus par 0.5 procentu punktiem tika samazinātas arī lombarda kredītu un banku noguldījumu Latvijas Bankā procentu likmes un pieņemts lēmums veikt valūtas mijmaiņas darījumus ar 2 gadu termiņu, izmantojot visas četras SDR valūtu groza valūtas.

Situācija iekšzemes valūtas tirgū bija stabila, un Latvijas Banka intervences neveica. Tā kā Latvijas Bankas valūtas mijmaiņas darījumu saldo bija pozitīvs un tautsaimniecības un valsts pārvaldes reformu atbalstam saņemtā Pasaules Bankas aizdevuma līdzekļi tika iekļauti Latvijas Bankas ārzemju aktīvos, centrālās bankas tīrie ārējie aktīvi martā palielinājās par 26.7 milj. latu. Emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem sasniedza 109.2%. Naudas bāze palielinājās par 2.5% un bankām izsniegto centrālās bankas kredītu atlikums – par 15.0 milj. latu. Latvijas Bankas izsniegto *repo* kredītu vidējā svērtā procentu likme martā bija 4.0%. Latvijas Bankas neto kredīta valdībai samazināšanos galvenokārt noteica valdības noguldījuma atlikuma Latvijas Bankā palielināšanās (par 30.4 milj. latu).

Marta sākumā pasaules valūtas tirgū turpinājās eiro kursa kritums. To veicināja apstākļi, ka Eiropas Centrālā banka (ECB) nemainīja refinansēšanas likmi, turpretī ASV Federālo rezervju sistēmas vadība to paaugstināja, tā palielinot procentu likmju starpību. Marta vidū eiro kurss nedaudz pieauga, jo sakarā ar inflācijas tempa pieaugumu eiro zonā ECB veica refinansēšanas likmes paaugstināšanu. Tomēr mēneša beigās eiro kurss atkal kritās. Japānas jenas kurss marta pirmajā pusē pieauga gan attiecībā pret ASV dolāru, gan attiecībā pret eiro, jo Japānas uzņēmumi, noslēdzot fiskālo gadu, eksporta ieņēmumus konvertēja nacionālajā valūtā. Japānas centrālā banka veica vairākas valūtas intervences, lai novērstu pārāk strauju jenas kursa kāpumu. Tomēr, kad marta beigās tika paziņoti dati par tautsaimniecības attīstības tempa pieaugumu, Japānas jenas kurss sasniedza rekordaugstu līmeni attiecībā pret eiro un kopš gada sākuma augstāko līmeni attiecībā pret ASV dolāru. Attiecībā pret latu ASV dolāra kurss samazinājās par 0.3%, eiro kurss – par 0.9% un Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss – par 0.5%, bet Japānas jenas kurss palielinājās par 2.5%.

Mēneša laikā notika pa piecām valsts iekšējā aizņēmuma 1 un 3 mēnešu parādzīmju izsolēm, trīs 6 mēnešu parādzīmju izsoles un viena 5 gadu obligāciju izsole. 1, 3 un 6 mēnešu parādzīmes tika pārdotas attiecīgi 1.8 milj. latu, 3.4 milj. latu un 6.0 milj. latu apjomā, bet 5 gadu obligācijas – 20.7 milj. latu apjomā. Apgrozībā esošo valdības vērtspapīru atlikums palielinājās par 9.5% un sasniedza 193.9 milj. latu (35.1% no tiem bija 2 gadu obligācijas, 26.6% – 12 mēnešu parādzīmes un 12.9% – 3 gadu obligācijas). Valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju diskonta likmes atradās robežās starp 3.37% (1 mēneša parādzīmēm) un 5.95% (6 mēnešu parādzīmēm).

Patēriņa cenu indekss salīdzinājumā ar februāri samazinājās par 0.2%. To noteica uztura produktu cenu kritums (par 1.0%), turklāt visstraujāk pazeminājās dārzeņu un augļu cenas. Savukārt vislielākais bija degvielas cenu pieaugums (2.2%). Preču cenas kritās par 0.3%, bet pakalpojumu cenas nemainījās.

Ražotāju cenu indekss rūpniecībā martā salīdzinājumā ar februāri samazinājās par 0.1%, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada martu palielinājās par 0.9%.

Bezdarbnieku skaits martā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu samazinājās par 9.9%. Augstākais bezdarba līmenis bija Rēzeknes rajonā (27.5%), bet zemākais – Rīgā (4.6%).

	2000	
	II	III
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	3.6	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	0.5	-0.2
Gada (%)	3.4	3.2
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	109 062	108 525
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	9.1	9.0
Valsts pamatbudžeta fiskālā bilance (milj. latu)	-5.8	-9.1
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	94.1	*
Imports	135.3	*
Balance	-41.2	*

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes dati.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI

(perioda beigās; milj. latu)
(perioda beigās; milj. ASV dolāru)*

	2000	
	II	III
Banku sistēma		
M2X	1 017.7	1 070.7
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	370.7	372.8
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi	647.0	697.9
Pieprasījuma noguldījumi	409.9	435.6
Termiņnoguldījumi	237.2	262.3
M2D	707.9	742.2
Tīrie ārējie aktīvi	375.0	419.3
Tīrie iekšējie aktīvi	642.8	651.4
Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām	672.0	704.2
Īstermiņa kredīti	198.0	194.9
Ilgtermiņa kredīti	474.0	509.3
Kredīts valdībai (neto)	73.9	35.2
Latvijas Banka		
M0	471.0	482.6
Skaidrā nauda apgrozībā	412.1	411.1
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	58.5	68.4
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	0.4	3.2
Tīrie ārējie aktīvi	500.1	526.8
Tīrie iekšējie aktīvi	-29.1	-44.1
Kredīti	31.2	-7.5
Bankām	32.4	47.4
Valdībai (neto)	-1.2	-55.0
Pārējie aktīvi (neto)	-60.3	-36.6
Ārējās rezerves*	855.05	916.37
Zelts	72.84	69.13
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.01	0.01
Rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā	0.01	0.01
Ārvalstu konvertējamās valūtas	782.19	847.22

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI

	2000	
	II	III
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	3.0	3.0
Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu procentu likmes		
Īstermiņa kredīti (izsniegti latos)	10.6	9.9
Īstermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	14.2	12.4
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti latos)	11.8	12.5
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	11.4	10.8
No iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	1.3	1.2
Pieprasījuma noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	0.8	0.7
Īstermiņa noguldījumi (veikti latos)	3.9	4.2
Īstermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	5.0	4.9
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti latos)	7.7	7.8
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	6.6	6.7
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	4.0	3.5
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5980	0.5960
Ls pret DEM	0.2932	0.2905
Ls pret GBP	0.9540	0.9490
Ls pret FRF	0.0874	0.0866
Ls pret 100 JPY	0.5500	0.5640
Ls pret EUR	0.5735	0.5681

Latvijas ostās saņemto un no tām nosūtīto kravu apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējā gada martu palielinājās par 6.7% (t.sk. Ventspils ostā – par 7.0% un Rīgas ostā – par 9.5%). Turpinājās arī straujš dzelzceļa kravu pārvadājumu apjoma pieaugums (par 27.1%, t.sk. tranzītpārvadājumu – par 31.0%, iekšzemes pārvadājumu – par 11.8%, eksporta un importa pārvadājumu – attiecīgi par 26.2% un 5.0%).

Gaļas ražošana salīdzinājumā ar iepriekšējā gada martu palielinājās par 12.1%.

Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde apkopojusi datus par rūpniecības un tirdzniecības attīstību februārī. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss palielinājās par 3.6%. Auga gan apstrādes rūpniecības (par 5.2%), gan ieguves rūpniecības un karjeru izstrādes (2.0 reizes) produkcijas fiziskā apjoma indekss. Mazumtirdzniecības apgrozījums pieauga par 5.1%. Preču eksportam palielinoties par 20.4%, bet importam – par 15.2%, uzlabojās arī ārējās tirdzniecības negatīvā bilance.

	2000	
	II	III
Banku rezerves	96.1	103.0
Nacionālā valūta banku kasēs	41.4	38.3
Noguldījumi Latvijas Bankā	54.7	64.7
Ārzemju aktīvi	1 010.4	1 117.5
Ārvalstu valūta banku kasēs	31.5	30.6
Prasības pret ārvalstu bankām	484.7	578.5
Prasības pret ārvalstu nebankām	358.8	345.0
Pārējie aktīvi	135.3	163.5
Prasības pret centrālo valdību (neto)	90.9	116.4
Prasības pret pašvaldībām (neto)	-15.8	-26.2
Prasības pret valsts uzņēmumiem	31.9	33.5
Prasības pret privātuzņēmumiem	552.3	578.6
Prasības pret privātpersonām	100.5	104.6
Neklasificētie aktīvi	176.2	192.6
Pamatlīdzekļi	98.0	99.4
Nauda ceļā	7.7	10.1
Pārējie aktīvi	38.0	37.6
Prasības pret iekšzemes kredītiestādēm (t.sk. ieguldījumi)	32.5	45.6
AKTĪVI PAVISAM	2 042.4	2 220.1
Pieprasījuma noguldījumi	241.9	268.9
Valsts uzņēmumu	34.6	56.7
Privātuzņēmumu	123.8	126.2
Privātpersonu	83.5	86.0
Termiņnoguldījumi	95.3	100.6
Valsts uzņēmumu	13.7	16.5
Privātuzņēmumu	35.1	36.1
Privātpersonu	46.5	48.0
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	309.8	328.5
Valsts uzņēmumu	15.0	15.0
Privātuzņēmumu	146.3	159.1
Privātpersonu	148.6	154.3
Tranzītfondi	22.7	22.3
Ārzemju pasīvi	1 135.5	1 225.0
Saistības pret ārvalstu bankām	197.0	209.9
Saistības pret ārvalstu nebankām	596.9	654.0
Kapitāls un rezerves	154.3	145.8
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	187.3	215.3
Saistības pret Latvijas Banku	32.2	47.3
Parāda vērtspapīri	4.5	6.8
Kapitāls un rezerves	39.6	46.8
Uzkrājumi parādiem un saistībām	66.8	68.5
Neklasificētie pasīvi	94.0	105.4
Nauda ceļā	39.8	38.5
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	27.7	29.7
Saistības pret iekšzemes kredītiestādēm	26.5	37.2
PASĪVI PAVISAM	2 042.4	2 220.1

KREDĪTIESTĀŽU KOPSAVILKUMA BILANCE

(perioda beigās; milj. latu)

© Latvijas Banka, 2000

Pārpublicējot obligāta avota norāde.
Reģistrācijas apliecība Nr. 1718

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>

*Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi ir atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes Internet lappusē (<http://dsbb.imf.org>).
Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas Internet lappusē (http://www.bank.lv/FinancialData/Latvian/index_LB.html).*